

2. За мир и детское счастье, 1 июня

Бейбітшілік үшін, балалардың бақыты үшін!

Әйелдердің халықаралық демократиялық федерациясының инициативасы бойынша белгіленген балаларды қорғаудың халықаралық күнін бүкіл дүние жүзінің прогрессіне жұртшылығы бүгін жетінші рет атап өтеді. Бұл күн жыл сайын барлық елдерде бейбітшілік жолында, жаңа соғыс әзірлігіне қарсы, балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау жолында, оларды демократиялық тәрбиелеу жолында күрес ұранымен атан отырады.

Балаға деген сүйіспеншілік — адамның ең тамаша және ізгі өзімдерінің бірі. Бірақ балалар капиталистік дүние жайындағы қандай ауырлықтарды басына келтіріп отыр десеңізші! Адамзаттың аса бағалы қазынасы — ондаған миллион балалар бүгінгі таңда капиталистік елдерде және отар елдерде ашаршылықтың, тұнғылық қараңғылықтың, үрейленушіліктің және әдімнің құрбандары болып келеді. Онда миллиондаған бала оқымайды, олардың баспанасы жоқ, тойына тамақтана алмайды, өздерінің барлық күшін фабрикалар мен заводтарда, фермаларда — капиталист үшін балалардың арзан еңбегін пайдалану тиімді болатын жердің бәрінде де тыйтығына жетіп жұмсайды.

Америка Құрама Штаттарының миллиондаған жас азаматтары панасыз қаңғуға, олардың көпшілігі мектепте оқып алмайды, бұған себеп мектептердің жетіспеушілігі ғана емес, сонымен қатар өзін немесе жұмыссыз аке-шешесін асырау үшін бір тілім нан сатып алуға қажет болатын жалақы табу керек. Жүгенсіз кеткен капиталистік насихаттың ықпалымен балалардың қылмыс жасауы үнемі көбейеді. Америка Құрама Штаттарында 18 жасқа дейінгі 2 миллиондай жасөспірім әртүрлі қылмыс жасағаны үшін жыл сайын полицияға әкелінеді.

Италияның көптеген балалары ашыққа және қайыршылыққа өмір сүреді. Италияның конституциясында балалар еңбегін

пайдалануға тыйым салатын статъя бар екендігіне қарамастан, осы елдегі бір-миллионнан аса мектеп жасындағы балалар жұмыс істеуге мәжбүр болуда. Испаниядағы, Грециядағы, Түркиядағы және басқа бірсыпыра елдердегі, әсіресе азиялық және африкалық елдердегі балалардың тұрмысы өте ауыр жағдайда. Балаларды қорғау жөніндегі Халықаралық конференцияға қатысқан Суданнан келген делегат әйел Суданда миллиондаған адамның баспанасы жоқ екенін айтты. Бұл елде 10 миллион адамға әйелдер босанатын бірде-бір үй жоқ. Медициналық көмекпен халықтың бір проценті ғана пайдалана алады. Бес жастағы балалар да жұмыс істеуге мәжбүр болуда. Балалардың 98 проценті мектепте оқымайды.

Біздің заманда медицина аса ұлы жаңалықтар ашып, зор табыстарға жетіп отыр. Нақ осындай уақытта капиталистік елдердегі балалар өлімі бұдан бұрынғы кай кездегіден болса да жантүршігерлік дәрежеде көп болып отыр. Ресми статистикалық мәліметтерден алынған цифрлар Америка Құрама Штаттарында жыл сайын жүз мың бала өлетінін көрсетеді. Франция балалардың 85 проценті 15 жасқа толмай өледі. Түркияда балалар өлімі 50 процентке жетіп отыр. Африкадағы отар елдерде балалар жаппай қырғынға ұшырауда.

Білім алу проблемасы капиталистік дүниедегі миллиондаған балалар үшін шешілмейтін проблемаға айналды.

1952 жылғы апрельде әйелдердің халықаралық демократиялық федерациясының инициативасы бойынша Венада балаларды қорғаудың Халықаралық конференциясы шақырылған болатын. Бұған қатысқан әр халықтардың аса көрнекті қайраткерлері жалынды сөздерінде дүние жүзінің көптеген елдеріндегі еңбекшілер балаларының ауыр жағдайын айқын суреттеп берді. Конференция дүние жүзінің еркектері мен

әйелдеріне мынадай жалынды үндеу жазды:

«Бүкіл дүние жүзінің балаларын асырау үшін жердің байлығы жеткілікті. Ғылым мен техника барлық балалардың бақытты өмір сүруін қамтамасыз ете алады. Дүниежүзілік соғыс кезінде мықтап зардап шеккеніне қарамастан балалар қамсыз өмір сүріп, болашағына сеніммен қарап, өсіп келе жатқан елдер бар.

Ігі ниетті еркектер мен әйелдер! Бүкіл дүние жүзі балаларының өмір сүруіне, денінің сау болуына, ой санасы және моральдық жетілуіне правосы болуын қамтамасыз ету үшін өзміздің барлық күшімізді жұмсайық, өзміздің барлық күш-жігерімізді біріктірейік».

Венадағы конференция бүкіл дүние жүзінің жұртшылық пікіріне қозғау салып, балалықты қорғау проблемаларына көңіл бөлуі күшейтті.

Әйелдердің халықаралық демократиялық федерациясы 1954 жылы жаңа инициатива бастады. Ол соғысқа қарсы, балаларды қорғау, қарусыздандыру және халықтар арасындағы достық жолында аналардың Бүкілдүниежүзілік конгресін шақыруды ұсынды.

Өткен жылғы июльдің 7-нен 10-на дейін Лозаннада (Швейцарияда) болып өткен аналардың конгресіне 66 елдегі аналардан өкіл болып келген 1.060 делегат жыйналды. Барлық аналардың күш-жігері біріктіріліп, бейбітшілікті қорғауға, балалардың өмірін сақтауға, олардың бақытты болашағын қамтамасыз етуге деген ынтасын көрсеткен мұндай кең халықаралық кездесуді бұған дейін тарих білген емес.

Конгресс қабылдаған манифесте былай делінген:

«Осы конгресте біз соғыс жылдарында бастан кешірілген қасірет туралы тағыда естідік. Дүниежүзілік екінші соғыс дұшар өткен аналардың көз жасын, балалар

дың қасіретін біз онуақытта да ұмыта алмаймыз.

... Біз көпір сөястін сөміз болатын шарт өсетігін, оны бодырмауға және бейбітшілікке жетуге болатындығын білеміз. Әйелдер адамзаттың тең жарымы. Біз балалардың алдындағы, халықтардың алдындағы өзіміздің жауапкершілігімізді сөзуге тиіспіз.

...Өзіміздің өрсімізді сөз жүзінде ғана білдіру жеткіліксіз. Бөлектеп, мақсатқа қол жеткенге дейін қылмыл жасайтын боламыз...»

Аналардың Бүкілдүниежүзілік конгресінде аналардың балаларды соғыс қаупінен қорғайтын комитеті құрылды. Оның міндеті — бүкіл жер шарының аналарын белсенді күреске жұмылдыру. Тұрақты комитет барлық елдердегі аналардың еркін білдіре отырып, қарусыздануды, атом қаруын өндіруге және қолдануға тыйым салуды және оған босаған қаржыны балалардың қажетіне жұмсауды, барлық даулы мәселелерді бейбіт жолмен ғана шешуді талап етуде.

Жер шарының қарапайым адамдары өз балаларының болашағын атомшылардың озбырлығына бергісі келмейді. Заңталық елдерде соғыс жолымен және қоқан-лоқы жасауға қарсы қозғалыс күн санап ұлғайып, өріс алууда. Балалардың өмірі мен бақыты жолындағы күрес оқшау бір нәрсе емес екенін, оның бейбітшілік жолындағы жалпыхалықтық күрестің бір бөлігі екенін бүкіл дүние жүзінің аналары барған сайын айқын түсіне бастауда.

СССР-дің әйелдері бейбітшілік жолындағы күрескерлердің алдыңғы қатарында келеді. Олар Совет үкіметінің бейбітшілік саясатын қызу қолдауда және оның халықаралық ішпендігі бөсеңдету жөнінде жасап отырған нақты қадамдарын бір ауыздан мақұлдауда. Бейбітшілікті қорғаудың Советтік Комитетінің және әйелдердің халықаралық демократиялық федерациясының барлық шараларына белсене қатыса отырып, совет әйелдері, атом соғысының қатеріне қарсы Вена үндеуіне бір кісідей болып қолдарын қойды. Олар Хиросима мен Нагасаки трагедиясының ешуақытта да қайталанбауы үшін атом қа-

уына қарсы күресті күшейтуге шақырған жапон әйелдерінің дүние жүзіндегі барлық әйелдерге арнаған Үндеуіне қызу үн қосты.

Аналардың Бүкілдүниежүзілік конгресін өзірау және өкілау жолындағы күшін жігерге совет әйелдері өдерінің үлесін қосты. Бүгін советтік аналардан өкіла болды 17 делегат қатысты. Олар совет елінің барлық аналары атынан сөйледі.

Совет Олағындағы балалардың жарқын өмірі және балалар проблемасын шешуде халықтық демократия өдерінің қол жеткен тамаша тиыстары бейбітшілік жолындағы, балалардың бақыты жолындағы игілікті күресте рұхтандырғыш енеге болып отыр. Баімізін және бүкіл дүние жүзінің халықтары партияның ХХ съезінің шешімдерін зор алғыс айтқан сезіммен қарсы алды, бұл шешімдердің барлығы да партия қызметінің жоғарғы заңы—адам туралы қамқорлыққа бөленген. БНСС ХХ съезі өзінің жұмысына аяқтағаннан бері үш ай ғана өтті, ал оның шешімдері бірінен соң бірі жүзеге асырылып жатқанын совет халқы қазіргі өзінде өз көзімен көріп отыр.

Коммунистік партия мен Совет мемлекеті балаларға орасан зор қамқорлық жасауда. Олардың оқуына және демалуына, денсаулығы және мәдениеттілігі жағынан жақсы жетіліп өсуіне барлық мүмкіншілік тудырылған. Біздің елімізде мектеп жасына дейінгі балалар тәрбиелейтін мекемелердің—миллиондаған балаларды тәрбиелеп отырған балалар бақшалары мен балалар яслилерінің тамаша системасы құрылды.

Қазіргі кезде Қазақстанның өзінде ғана 1.425 балалар бақшасы мен балалар яслиі бар. Бйыл республикада мектеп жасына дейінгі балалар тәрбиелейтін мекемелердің құрылысына мемлекет 56 миллион сомнан аса қаржы бөлді.

Бізге ана қадір тұтылып, құрметке бөленген. Мемлекет алдында сіңірген аса көрнекті еңбектері үшін берілетін награда сияқты көп балалы аналарға да үкімет наградалары беріледі. Біздің республикамыздың өзінде көп балалы 1.900-дей ана «Ардақты ана» деген құрметті атаққа ме-

болды, 237.035 ана «Ана даңқы» ордені мен және «Ана медалімен» нағрағанды. Өткен бір жылдың ішінде ғана қан балалы және жоке басты аналарға республикамызда 279.691 мың сом мемлекеттік жәрдем берілді.

Совет мемлекеті балалардың денсаулығын сақтауға, олардың демалысына ұйымдастыруға орасан зор көңіл бөледі. Қыстағы арнаулы санаторийлер, пионер лагерлері осы мақсатқа қызмет етеді. Мемлекет бйылғы жылы біздің республикамызда 200 мыңнан аса бала сауықтыру шараларымен қамтылады.

Халықтық демократия елдерінде де балаларға, олардың денсаулығы мен мәдениет жағынан жетіліп өсуіне орасан зор қамқорлық жасалып келеді.

Бейбітшілік, демократия және социализм лагеріндегі балалар—өмірдің тұңғалық оларды мәпелеп және қадірлеп өрүде.

Балаларды қорғаудың халықаралық күшін бейбітшілік халықтар бейбітшілік жолындағы, адамзаттың болашағы—балалардың өмірі мен денсаулығын сақтау жолындағы күресті күшейтумен атап өтуге.

Совет мемлекетінің халықтардың түрлі мүдделеріне сай келетін тәлікті бейбітшілік саясаты жер шарындағы адамзаттың барлық адамдардың жүрегін бейбітшіліктің салтанат құратынына деген сеніммен бөлеп отыр. Совет Олағының және халықтық демократия елдерінің өңгесінен бүгін дүние жүзінің аналары аналық пен балдықтың шын мәнінде қуанышты және бақытты бола алатындығын өз көзімен көріп отыр. Бүкіл дүние жүзінің барлық балалар да совет балалары сияқты өмір сүре алады және осылай өмір сүретіндігі.

Бейбітшілік пен достықтың идеясы мен топтасқан барлық елдердің азамат халықаралық қауіпсіздікті, өздерінің ерлері және балаларының бақытын болық күш-жігерімен қорғап қалуға бел байлаған.

М. БЕПСЕНОВА

Қазақстан КП Орталық Комитетінің әйелдер арасындағы жұмыс жөнінде бөлімінің меңгерушісі.

3. Радость матери.
В детском доме, 1 июня

АНА ҚУАНЫШЫ

Бөп балалы аналардың бірі — менмін. Біздің елімізде ана мен бала зор қажыр-лыққа бөленген. Мұны мен өз өмірімен күнделікті көріп, сезіп отырмын.

Бәсір менің 7 балам бар. Төртінші баладан бастап мемлекеттен біржолғы және ай сайын жәрдем алып келемін. Бұл менің балаларымның бақытты болып өсуіне, бүкіл семьямыздың ауқатты, жақсы тұрмыс құруына жұмниік туғызуда. Ана мен балаға деген мұндай аталық қамқорлық көрсету тек біздің елімізге ғана тән. Бұл Коммунистік партия мен Совет үкіметінің барлық қызметі совет адамдарының мүддесі үшін қызмет етуден артық мүддесі жоқ оқовдғын көрсетеді. Ал капиталистік елдерде мұндай қажырлық мен сынақты аналардың ойына кіріп те шықпайды.

Менің балаларымның алды оқитымен еңбек етуге жарады. Үлкен ұлым Қарел еткен жылы 7 класты бітірген соң қосын-орындарының бірінде еңбек етуге кіріп білдіріп. Ол кәзір «Деревнообделочник» кәсіпшілік артедісте етолардың комсомолы болып істейді. Жақында өзігінен еңбек етуге шығазы. Бұдан кәбіргі екі ұлым —Маркен төртінші класты, Жекен үшінші класты бығал бітірді. Қызым Бәгтіканың үстіміздегі жылы мектеп табылдарының тұңғыш рет аттайды.

Жеті баланың анасы өзімді бақытты санаймын. Менің міндетім — балаларымды Отанға, Коммунистік партияға шықары берілгендік рухта, кездескен кемшіліктерден жеңуге әзір туру рухында тәрбиелеу.

Біздің елімізде ана ардақты, бала бақытты. Осындай бақытты тұрмысқа жеткізген Коммунистік партияға шын жүректен алғыс айтамын.

Қала АХМАДИЕВА.

Біртінші, екінші дәрежелі «Ана медалы» медалімен наградалған ана.

Бөбектер үйінде

Құрылыс алаңындағы Гастелло көшесінің бейындағы бөбектер үйі 1954 жылдан жұмыс істейді. Мұнда көптеген бөбектер тәрбиеленіп өсті. Кәзір бөбектер үйінде 44 бала бар. Оларға деген не керектің бәрі де жеткілікті. Олардың қазегіне жыл сайын мемлекет тарапынан көп қаржы бөлініп отырады. Тек быймағы жылдың өзінде ғана бөбектерге киім-кешек алу үшін 20 мың сомнан астам қаржы бөлінді. Ал тамақтануға берілген қаржы өткен жылға қарағанда 20 процент артты.

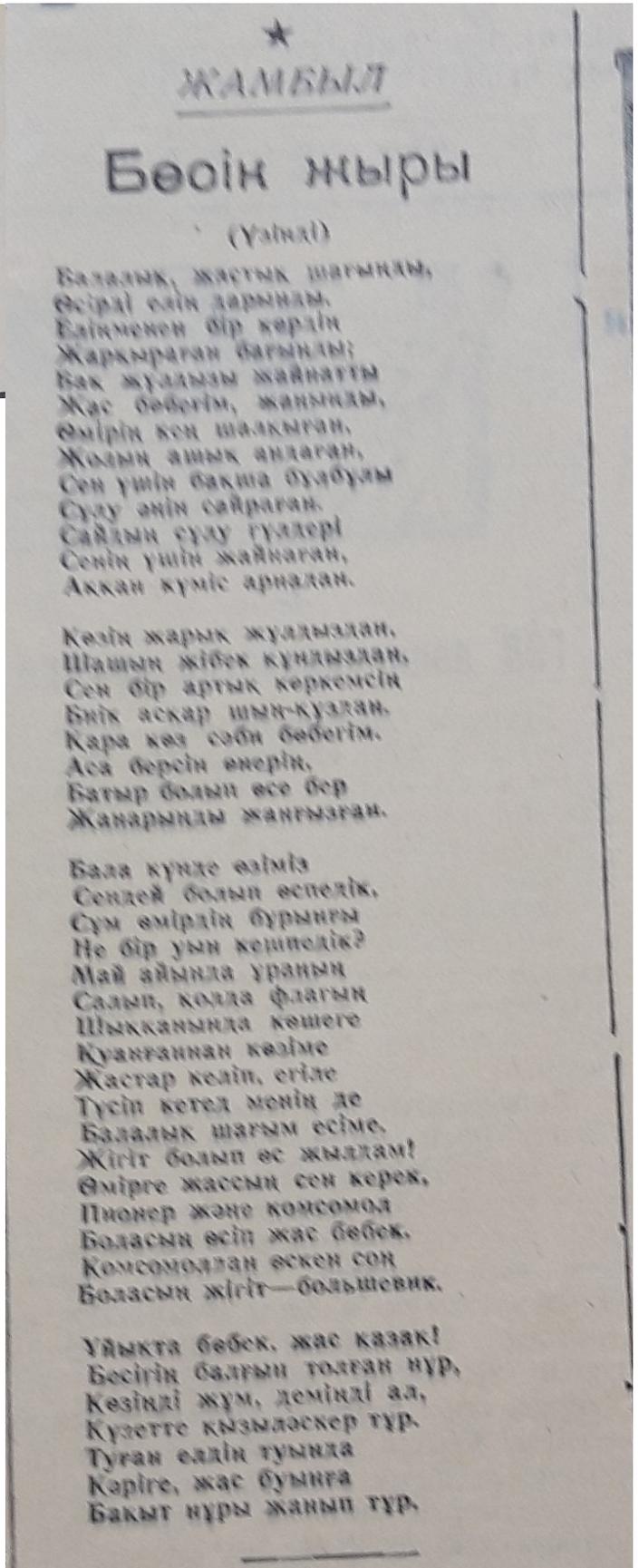
Бөбектер үйінің коллективі өз міндетіне жауапты қарайды. Әсіресе Надежда Ионина, Өскеменнің медициналық училищесін бітірген Галина Мезнирова жолдастар көп еңбек сіңіріп келеді. Олар бөбектерді уақтылы тамақтандырады, киімдерін ауыстырады. Мұнда ойыншықтардың неше түрлісі бар.

Әрі тәрбишісі, әрі медресітра Анна Абыкова бөбектердің сүйікті досы болып қалды. Ол екі—үш жастағы балаларды тәрбиелейді. Біз ересектер болжосіне кіргенімізде үш жасқа таап қалған Жена Буралинов, Паша Шуканов, Маша Балзана және басқа бөбектер қуанып, кішкентай қолдарын ұсынып сәлемдесті.

Бүгін балаларды жорғаудың халықаралық күнін атап өте отырып, бұл бөбектер үйінің коллективі өздерінің күш-қуымышлығын,білімін жас бөбектердің коммунистік болашақ құрылысшылары болып өтуіне жұмсай береді.

Ә. МӘЛҒАЖИН.

4. Колыбельная, 1 июня

5. В Усть-Каменогорске открыт парк, 1 июня

